

איך רוכשים סבלנות?

Category: חגים, פסח

חוסר הסבלנות של עם ישראל הביא עליו צרות קשות. כדאי להזכיר לעצמנו כיצד הורינו טיפלו בנו בסבלנות, ולהיות אסירי תודה בעבורם.

עשרים דקות בחדר הרבי

פעם שמעתי סיפור מעניין על פגישה של חתן וכלה עם הרבי. הנוהג הקבוע היה שכל חתן וכלה לפני נישואיהם היו נכנסים ל"יחידות" ומקבלים את ברכת הרבי לקראת החתונה.

אותו זוג נכנס ביחד לחדרו של הרבי שלושה ימים לפני חתונתם. כשהם נכנסו הרבי שאל האם הם מדברים אידיש, החתן השיב שהוא אכן דובר אידיש בעוד שהכלה ענתה שהיא מבינה אידיש אבל נוח לה יותר לדבר באנגלית. הרבי סיכם שכשהוא ידבר אל החתן הוא ידבר באידיש, ואילו אל הכלה הוא יפנה באנגלית.

בחדר השתררה דממה לכמה שניות ארוכות, ולפתע הכלה פרצה בבכי וביקשה מהרבי שיורה לחתן לעזוב את החדר כי היא מעוניינת לדבר עם הרבי ביחידות. החתן היה בהלם ונראה היה כי גם הרבי היה מופתע מבקשתה של הכלה. הרבי זרק מבט לעבר החתן וזה עזב את החדר.

הכלה שהתה בחדרו של הרבי כעשרים דקות בערך. כשהיא יצאה, היא אמרה לחתן שהרבי רוצה לראות אותן. הוא נכנס לחצי דקה, הרבי העניק ברכה לשניהם יחד, ואז הם יצאו. מיד אחרי היחידות, החתן פנה לביתו והכלה פנתה לביתה בלי להחליף ביניהם מילה, כי המנהג הוא ששבוע לפני החתונה החתן והכלה לא נפגשים וגם לא מדברים בטלפון.

הפעם הבאה שהחתן ראה את כלתו היתה מתחת לחופה. מיד לאחר החופה כשהם נכנסו לחדר יחוד, השאלה הראשונה שהוא הפנה אליה היתה: מה דיברת עם הרבי במשך עשרים דקות?

היא השיבה לו: אני מקווה שלא תכעס עלי, אבל אמרתי לרבי שאני רוצה לבטל את החתונה. כשהרבי שאל את סיבת הדבר, הסברתי שאני חסרת סבלנות בטבעי ואני מתרגזת מהר. כעת בתור 'חתן וכלה' החתן לא מכיר את האופי האמיתי שלי, אבל אחרי החתונה הוא יגלה עם מי הוא התחתן והנישואין שלנו לא יחזיקו מעמד עד שנתגרש, ולכן כדאי שיכמתי בפני הרבי מוטב שלא להתחתן בכלל מאשר להתחתן ואז להתגרש.

"ומה הרבי השיב על דבריך?" התעניין החתן.

הרבי חייך ואמר לי שבעזרת ה' יהיו לנו הרבה ילדים, והילדים מרגילים את ההורים שיהיה להם

סבלנות. וכך לאט לאט אהפוך לאשה סבלנית יותר ויותר. הרבי הוסיף ואמר לה שעד שהיא תזכה לילדים משלה בעז"ה כדאי שהיא תתנדב לטפל בילדים שמאושפזים בבית רפואה, וכך היא תצבור ניסיון של סבלנות ואורך רוח (מגזין 'תורת חיים').

מאסטר בסבלנות

בהיסטוריה היהודית ישנו אדם אחד שמזוהה עם תכונת הסבלנות יותר מכל והוא הלל הזקן (ראה שבת לא, א). הלל היה צאצא של דוד המלך ובעצמו כיהן כנשיא ישראל. הוא היה המנהיג של העם היהודי בדורו והיה מפורסם כאדם שלא כעס מעולם ומקבל כל אדם בסבר פנים יפות.

פעם ישבו שני אנשים ושוחחו על הלל הנשיא ועל הסבלנות הנדירה שלו. אמר אחד מהם: אני מסוגל להרגיז את הלל. אמר לו חברו: אני לא מאמין שתצליח להרגיז אותו ואני אף מוכן להתערב אתך על 400 זוז ☞ סכום עצום באותם ימים.

אותו אדם הגיע לביתו של הלל ביום ששי, רגעים ספורים לפני כניסת השבת, כאשר כולם עסוקים וממהרים לסיים את ההכנות האחרונות לשבת. הלל התרחץ באותה שעה ולפתע הוא שומע צעקות ברחוב: מי כאן הלל? מי כאן הלל?

אדם אחר היה בוודאי כועס על כך שאיש פשוט מהרחוב צועק את שמו של הנשיא בצורה בוטה כזאת, ובוודאי היה מודיע לו שהוא עסוק כעת ושיבוא מאוחר יותר. אבל הלל התלבש, יצא לקראתו ואמר לו בנחת: בני, מה אתה מחפש? הלה השיב להלל: "יש לי שאלה לשאול אותך, מפני מה ראשיהם של האנשים מבבל עגולים (מוארכים כביצה)?" השאלה הזאת נועדה כמובן להרגיז את הלל שהוא עצמו עלה מבבל לארץ ישראל.

אך הלל ענה לו בנחת ובשלווה: בני, שאלה חשובה שאלת! ראשיהם של הבבלים עגולים מפני שהמיילדות בבבל אינן יודעות לטפל יפה בתינוקות, אבל כאן בארץ המיילדות פקחיות יותר ומטפלות כהוגן בתינוקות.

האיש עזב, והלל חזר להכנות שלו לכבוד השבת. כעבור שעה קלה הוא חוזר וצועק: מי כאן הלל? מי כאן הלל? ושוב הלל יוצא לקראתו ואומר: בני, מה אתה מבקש?

הפעם הוא שאל את הלל מדוע עיניהם של תושבי העיר תדמור צרות הן וכמעט עצומות. הלל השיב לו בנחת: שאלה טובה שאלת, והסביר לו שהעיר הזאת שוכנת במדבר ושם הרוח מעיפה את החול לתוך עיניהם של תושביה. לפיכך ה' ברא אותם בצורה כזאת שהחול לא יכנס לתוך עיניהם ויזיק להם.

האיש עזב וחזר שוב כעבור זמן קצר, ושוב אותו סיפור: מי כאן הלל? מי כאן הלל? והלל הסבילן יוצא אליו ושואל: בני, מה אתה מבקש? הלה הוסיף ושאל מדוע הרגליים של תושבי אפריקה

רחבות הן, והלל השיב לו שהם גרים במקום של הרבה ביצות טובעניות ולכן ה' ברא אותם בצורה כזאת שהם לא ישקעו במים ובבוץ.

אותו אדם ראה שהוא כבר לא יצליח להרגיז את הלל. הוא פנה ואמר לו: יש לי שאלות רבות לשאול, אבל אני חושש שמא תכעס עלי. הלל הזמין את האיש לשבת והורה לו לשאול את כל השאלות שיש לו.

הוא שאל את הלל בחוצפה: "אתה הוא הלל שקוראים לך נשיא ישראל?" והלל השיב בחיוב. "אם אתה הוא" אָ אמר האיש בחוצפתו אָ "אל ירבו כמותך בישראל!" שאל אותו הלל: "בני מפני מה?" והלה השיב ברוגז שבגלל סבלנותו הוא הפסיד 400 זוז. ענה לו הלל: "כדאי הוא הלל שתאבד על ידו ארבעת מאות זוז ועוד ארבע מאות זוז והלל לא יקפיד".

עם פיזי

עם ישראל בכללותו לא נודע כעם שניחן בסבלנות מרובה כל כך. כל הסיפור של חטא העגל לא היה בא לעולם אלמלא היה לעם ישראל את הסבלנות להמתין עד חזרתו של משה רבינו. אבל לפעמים חוסר סבלנות היא לא רק חיסרון, לפעמים יש לראות בכך מעלה ויתרון.

הגמרא במסכת שבת (ח, א) מספרת על אותו צדוקי שראה את רבא עסוק בלימוד ומתאמץ להבין את דברי התורה, עד שהוא נשך את אצבעותיו מרוב מאמץ ונזל מהן דם. הצדוקי אמר לו: אתם עמא פיזיא אָ אתם אנשים פיזיים, אימפולסיביים, חסרי סבלנות, הלא הקדמתם את הפה לאוזניים, עוד לפני ששמעתם כמה התורה קשה ליישום ועוד לפני שבחנתם האם בכלל תוכלו לעמוד בדרישותיה ובתביעותיה אָ כבר קיבלתם לקיימה במלואה כשאמרתם "נעשה ונשמע". רבא השיב לאותו צדוקי: אכן אנחנו אוהבים את הקב"ה וסומכים עליו שהוא לא ייתן לנו דבר שלא נוכל לעמוד בו.

לזכור את ההורים

אמנם אנחנו כמו ילדים קטנים, וטבעם של ילדים, כך אומר הרבי, שאין להם סבלנות והם רוצים הכל כאן ועכשיו. אבל בכך גרמנו לעורר את מידת הסבלנות והרחמים אצל הקב"ה.

כאשר מתבוננים בהנהגתו של הקב"ה עם העולם, אנחנו מגלים שבתחילה לא היה לה' כל כך סבלנות כלפי בני האדם. כשהדור של נח חטא אָ ה' הביא מבול והחריב את כל העולם. עשרה דורות אחר-כך ה' לא היה מוכן לסבול את מעשיהם והתנהגותם של אנשי סדום ועמורה שהיו "רעים וחטאים".

עד שבאו הילדים של הקב"ה אָ "בני בכורי ישראל" אָ וכשהם חטאו בחטא העגל, חרף הכעס והאכזבה שהיה להקב"ה מהתנהגותם ארבעים יום לאחר התגלות ה' על הר סיני וכבר הם עבדו

עבודה זרה § לפועל הוא לא העניש אותם, שכן הילדים אכן מעוררים ומגלים את כוח הסבלנות אצל הוריהם.

כל העולם הרוויח מכך, משום שלהקב"ה יש יותר סבלנות ורחמים לא רק על בני ישראל בלבד, אלא על העולם כולו, וזהו שאמרו רז"ל ש"בתחלה עלה במחשבתו לברוא את העולם במידת הדין, ראה שאין העולם מתקיים שיתף עמו מדת הרחמים" (בר"ר יב, טו).

אנו עומדים לפני תפילת יזכור שבו אנחנו זוכרים את ההורים. כשאנחנו מתבוננים וחושבים כמה סבלנות הייתה להם כדי לגדל אותנו, להקשיב ולטפל בנו § אנחנו נעשים יותר ויותר אסירי תודה כלפי כל מה שהם עשו עבורנו. עלינו לקבל על עצמנו להשתדל ולהצדיק את המאמץ שלהם ולהיות בנים טובים יותר לעם היהודי.